

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr.,
negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.
Hirdetmények jutányosan számíttatnak. — Nyilvtéri közemény
soroként 30 kr.
Bélyegdíj minden beigtatás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség: V. Klapka-útea 162.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal: III. Jókai-útea 186. Telefon sz. 81.
hová az előfizetések, hirdetmények és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólalások intézendők.

A kollégium kérdéséhez.

I.

A „Kecskemét“ mult évi 48--51. ik számaiban Református, reflektálva Historicusnak ugyancsak a „Kecskemét“ mult évi 45-ik számában felvetett tervére a tanítói árvaház közelében emelendő új gimnáziumi épületet il etőleg, nagy alapossággal és sok szóval, de kevésbé megfogható okból védelmére kelt a jogakadémia tényleges és képzelt jogainak s bizonyította a ref. jogakadémia fentartásának és a gimnáziummal szoros kapcsolatban tartásának szükségességét; miközben megleckéztette Historicust a kollégium jelentésére nézve, a gimnáziumot a lyceum czimnek hosszú időn át történt jogtalan használatáért s vádat emelt a ref. egyháztanácsa ellen azért a meg gondolatlan merészségért, hogy a jogakadémiát is illető közös iskolai vagyont a gimnázium segélyezésére nézve az állammal kötött szerződésben egészen és kizárólag a gimnázium céljaira kötötte le, még pedig a jogakadémia tanári karának megkérdezése nélkül.

Tudtunkkal ugyan a jogakadémia létjogát mostanában nyilvánosan nem támadta meg senki sem, nem még Historicus sem, akinek hallgatása a jogakadémia felől legfeljebb csak azt jelenti, hogy a jogakadémia elhelyezésének kérdésébe nem akart avatkozni; de miután Református a jogakadémia érdekeinek védelmében oly historiai tévtanokat bocsát világgá s belőlük oly helytelen követ-

keztetéseket von le, amelyek a kérdésben nem tájékozott közönséget megtéveszthetik, jelen cikk írója indíttatva érezte magát, hogy Reformátusnak alaptalan feltevéseit jobb értesülései alapján helyreigazítva s ehhez fűzve elmondja véleményét a városnak kulturáját közlő érdeklő kollégiumi építkezések tárgyában.

Ami elsőben is a czimkérdést illeti, Historicus bátran építhet az árvaház mellett akár kollégiumot is, még ha csak gimnáziumot ért is alatta. Mert bár igaz ugyan, hogy a kollégium szó általánosabban használt értelmében főiskolát jelent, de ha az erdélyi reformátusok és a jezsuiták még ma is kollégiumokban nevelik a középiskolai ifjúságot, megengedhető a kecskeméti ref. főgimnáziumnak is, hogy úgy mellékesen viselhesse a kollégium nevet, ha szinte jövőben nem sütkérezhetnék is a különvált jogakadémia által rávetett fényben.

A lyceum elnevezése meg már első sorban is egyenesen a főgimnáziumot illeti meg. Tudvalevő ugyanis, hogy már a görögök azokat a gimnáziumokat nevezték lyceumoknak, melyekben a filozófia elemeit magyarázták. Ilyen magyarázatát adja a lyceumnak az 1806-iki Ratio educationis is, értvén alatta bölcséleti tanfolyammal bővített gimnáziumot, a mi ma körülbelül a főgimnáziumnak felel meg. Így értelmezi a lyceumot 1834-ben a kecskeméti egyház is, midőn a Helytartó Tanácshoz benyújtott instancziájában azt kéri, hogy addig is, míg az egyházkerület határozata a három fakultású főiskola

felállítására nézve helybenhagyást nyerne, iskoláját, melyet az állam norma szerint már két professor tanítja a filozófiai tudományokat, lyceumi rangra emelni kegyeskedjék. És erre a felterjesztésre jött a lyceummá emelést megengedő királyi rendelet 1835 novemberében, amidőn a kecskeméti iskolában még sem a jognak, sem a theologiának tanszéke nem volt. Azok a filozófia tárgyak pedig, amiket akkor a lyceumi professorok előadtak, ma legnagyobb részben a gimnázium tananyagában foglalnak helyet. Legcsatánosabb magyarázatát azonban a lyceum jelentésének a francia nemzet szolgálgtatja, a mely a főgimnáziumot nevezi mai napig lyceumnak.

Ezeket tudva, nem lesz oly feltűnő Református előtt a főgimnázium régebbi igazgatóinak amaz eljárása, hogy a vezetésük alatt álló intézetet sokáig lyceumnak nevezték.

A czimkérdéssel kapcsolatban könnyen végezhetünk Reformátusnak ama vádjával is, melyet a ref. egyház ellen emelt s amely szerint ez eredetileg főiskola fentartására rendelt vagyont a jogakadémia megrövidítésével most már másodsor is a gimnázium fentartására kötötte le.

A felmentő végzést pedig Kálmán királynak ismeretes boszorkány-törvényében találjuk fel, ha így travestáljuk: Jogakadémiai alapokról, amelyek nincsenek, többé semmi kereset ne legyen! Ime az adatok. Kecskeméten 1830 előtt főiskolának semmi nyomát nem találjuk.

A KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA.

Úti jegyzetek.

(Folytatás.)

A trieszti régi és új kikötő között emelkedik a világító torony, mely hatalmas fényező készülékével messze bevilágítja a tengerre. Tövében mindennap ágyúlövés jelzi pontosan a 12 órát. A világító torony közelében láthatók „Danai“-nak, Napoleon hadihajójának a trieszti kikötőben 1812. szept. 7-ikén elsüllyedt roncsai. Nyolczvan hosszú esztendő után hozták fel a tenger mélyéből, de milyen állapotban! A löporrobbanás a hajótestet derékban szedte szét, egyenes vonalban, egyik rész ezer meg ezer darabra szakadva a levegőbe repült, a másik rész pedig a csendes hullámsirba merült le. A személyzetből egyetlen egy ember sem maradt életben. Bizonyára ez a katasztrófa semmisítette meg a Danain levő hadipénztárt is. Az aranyak szétszóródtak s a tenger csak rozsdás vasdarabokat, rozsdás ágyugolyókat, porladozó emberesontokat adott vissza.

Trieszt terei kicsinyek, de elég csinosak. Megemlítést érdemelnek a tengerparti Piazza grande, Piazza della Borsa Neptun-csoportjával. Útczái az új-városban egyenesek és kövezettek, emeletes házakkal, palotákkal éke-

sítvők, hanem az ó-városrészt annál rondább, szűk sikátoraival, mérges-zöld színű piszkos csatornáival. Egy kutyaugrásnyi téren pompázik a kopott, piszkos ajtó felett: „Trattoria Ungherese“. Természetes, hogy mindjárt fellobbant kebelünkben a fajszeretet.

— Itt ebédelünk. — szavaltuk közös hévvel, — kazunk jó magyaros ételeket; pokolra minden olajjal!

— Talán nem is olyan magyarosakat, fiúk! — hangzik egyik örökké kételkedő társunk gyenge ellenvetése. — nagyon kevésbé esábit ez a lebűj minden magyarságával is. — Eh, mit! Majd látsz belülről tiszta ságot, az a fő, hogy magyar koszt legyen, gyerünk!

Az ellenzék közösen letorkoltatván, hangos „Adjon isten“ nel beköszöntöttünk a félhomályba, melyet orrtekerő illatok még hívogatóbbá tettek.

Semmi „Fogadj isten!“

— No itt délben alszanak, — füstölög miskolezi kuruczunk.

— Héj, teremtette! Van itt valaki!?

— Guten Tag! — sipákoló végre nem éppen gyengéd női hang, tulajdonosa iránt nem keltve a legmelegebb várakozást.

Szaladj magyar!

* Magyar vendéglő.

A fűrészhangot nemsokára lassú csoszogás, hangos szuszogás kíséretében a hang tulajdonosa is követte.

Per deos immortales! Milyen alak. Valóságilag elmúlt minden étvágyunk, amint a sötétségből előkerült. Széles, ránczos arcz, jobbról-balról kimeszelve, nyomott pisze orr, kemenczetermet, brr!... Szegény Magyarország! Jámbor magyar, ki korgó gyomorral tértél be a „Trattoria Ungherese“-be! Hát még a környezet! Egyik sarokban valami szurtos deszkaretesz rúgott ki a faltól, — mint a vadító illat elárulta, konyha lehetett; — vedlett asztalok, avas székek, a padlón lakoma-maradványok s még német szó.

Kuruczunk már kezdte is emlegetni a csillagos eget, mire a diadalmaskodó ellenzék nyomában elhagytuk a diszes „magyar“ vendéglőt, mentünk pénzeinket olasz pénzre váltani. Fogalmam sem volt, hogy olyan nyomorúságos pénz is van a világon. Arany, ezüst ritkaság-számba nagy, a papírpénz nyomorúságos anyagból készült, durva betűkkel, idomtalan cifraságokkal megcsúfolva. A pénz pedig ijesztő mennyiségével, képtelen nagy darabjaival kétségbeejtő. Ha valakinek 100 centesimoja* van, hordárt kell hozzá fogadnia.

* A mi pénzünk szerint 44 kr.

Hibás értesülésen nyugszik tehát Reformátusnak az az állítása, hogy 1752-ben az addig teljes főiskolát az államhatalom gimnáziummá nyomta le. 1750 előtt két évig működő akadémikus rektorok vezették a kecskeméti iskolát, akikről — bár ambíciózus ifjak voltak — azt csak nem tehetjük fel, hogy lett volna elég erejük, képességük és idejük teljes főiskola tárgyainak ellátására. 1830-ig tehát az iskolai vagyont kizárólag a gimnáziumot s legfeljebb a vele egyesített elemi főiskolákat illette. Vala pedig az iskola tőkepénze 1830-ban kerek számmal 14 ezer forint. Ehhez járult 1837-ben a kecskeméti lakosok által tett 1300 frtos alapítvány, 1851-ben felerészben a theológiát, felerészben a gimnáziumot, a theologia megszűnése esetén egészében a gimnáziumot illető Szánthó-Kuthy-féle 8750 frtos alapítvány s végre ugyancsak 51-ben a gimnázium teljessé tétele céljából a kecskeméti közönség körében gyűjtött 15 ezer forintos alapítvány. Ezek az összegek egyesítve s tőkésítés és újabb kisebb adományok által növelve hozták létre azt az 56 ezer forintos alapítványt, mely jelenleg a gimnázium költségvetésének egyik tételét alkotja. Kifejezetten jogakadémiai alapítvány egy sincs közöttük, az egész főiskolát érdeklő és mindössze csak az 1837-iki 1300 frtos alapítvány. Nagyon csekély része tehát az iskolai alapítványnak, mely a jogakadémiával is közös lehetne. És így nem követett el az egyház nagy sérelmet a jogakadémián, midőn az egész iskolai tőkét a főgimnázium céljaira kötötte le s helyette a jogakadémia fentartásához folyó pénztárából járul hozzá évenként.

Amilyen már az alapítókéknak, körülbelül éppen ilyen a tápintézetnek és a Református által különösen panasz tárgyává tett könyvtárnak is jogi természete.

1804-ben a gimnázisták közül részint alapítványokból, részint a városi lakosok évenkénti adományából már 24 alumnust táplál az egyház ingyen s midőn a

gimnázium főiskolává fejlődik, csak hatal szaporítja a jótéteményes tanulók számát. Ebben az arányban ma is részíti az egyház tápintézeti jótéteményben a szegénysorsú joghallgatókat, ha ugyan egyáltalában vannak közülök konviktusba járók. Az pedig csak természetes, hogy a gimn. igazgató-tanács és tanári kar első sorban érvényesíti befolyását a tápintézet kezelésére, miután abban a résztvevők túlnyomó többsége a gimnázium növendékei közül kerül ki.

Könyvtára is volt a gimnáziumnak már elég tekintélyes, midőn használatában a főiskolával megosztott. Alapították a gimnázium tanárai, gyarapodott aján-dékokból, a diákokra rótt büntetéspénzekből s a diákok segélyezésére adott bor-kollektának árából kiszakított hol több, hol kevesebb összegecskékből; mig-nem 1818-ban Balásfalvi Kis Pál senator és egyházi gondviselő uram megteremtett egy kis könyvtári alaptőkét. Megteremtette, Sátor Péterné asszonyom pedig gyarapította azoknak a régi szabású gimnáziumi professoroknak öröme, akiknek utódaitól ma Református könyvtár használatának szükségét s ezzel együtt a hajlandóságot és képességet is megtagadta szaktárgyaiknak tudományos művelésére s oda utalja őket kétféle vonatkozásban is kifejezett kicsinyléssel képesítésük felől, a kézi könyvek szűk körébe, mig ugyanakkor tudományos szakkönyvtár nyitását sürgeti a joghallgató-diákság számára, nem gondolva meg, hogy a gimnáziumi tanároktól legalább is olyan fokú tudományos képzettséget kíván a törvény, mint az ügyvédektől, bíraktól, avagy éppen jogtanároktól, kivált ha némelyik még az állására jogosító magántanári képesítést sem szerzi meg, pedig még a fiatalabb nemzedékhez tartoznak.

Nem ismerve még Reformátusnak felvilágosításait a gimn. könyvtár felesleges volta felől, másrészt pedig a fentartó egyháztól nyert utasítást követve, gyarapította és gondozta a gimnázium régi

könyvtárát évről-évre s testvériesen megosztotta az itt keletkezett és időnként meg-megszűnt főiskolai tanfolyamokkal; és ezért ne csodálkozzék Református, ha a gimnázium Értesítői, az alapítás- és gondozás-adta jogra támaszkodva, évről-évre mint első sorban gimnáziumi vagyronról számoltak be a főkönyvtár gyarapodásáról.

Ez a megkülönböztetés pedig csak felvilágosításul a multa és nem azért iratott, mintha talán a gimnázium az eddig kezelése alatt volt, de közös használatra rendelt könyvtárt el akarná zárni a jogakadémia használatára elől. Nem, sőt azt hiszem, szívesen nyújt segédkezet Reformátusnak azon törekvésében, hogy minél előbb alkalmas helyiségében hozzáférhetővé legyen az ifjúság és a városi közönség számára is, hogy rendes könyvtárnoka legyen és a két intézet egyesített erejével évenként minél nagyobb gyarapodást nyerhessen.

Ámde ez a közösség nem mehet annyira, hogy miatta egyik vagy másik intézet érdekei szenvedjenek és különösen nem vethet gátat a gimnázium szabad fejlődése elébe.

És ezzel eljutottunk a kollégiumi építkezés kérdéséhez, melyről bővebben a jövő alkalommal.

Az állatvilág Magyarországon.

A ki szak-folyóiratainkban csak fölületes böngészetet tart is, gyakran bukkan ott olyan állatok leírására, a melyek hazánknak ha nem is tulajdon, mondhatni helyes töves (antochthon) lakói, de mint kívülről jöttek itt találták meg elterjeszkedésük valamely irányú határát. A hungaricus, pannonicus, transsilvanicus, carpathicus, banaticus, stb. nevekkel jelölt állatfajoknak ma már tekintélyes száma felől kiderült, hogy azok hazánk határain túl kelet-felé messze előfordulnak, mihez képest nevek voltaképp nem az illető faj szorosabb értelemben vett szülőföldjét, hanem csupán fölföldöztesük területét jelzi, sőt legtöbb esetben nem is előfordulásuk centrumát, hanem csak nyugot-felé való végső elterjeszkedésük határvonalát jelenti. (Akad. Értesítő 1893. 30.)

Délután hagytuk el Triestet. Kuruczunk még az olasz határon is füstölgött, morgott.

Az olasz határállomás Cormous, hol az osztrák vasúttól olasz vasúti kocsik, arról csak annak van fogalma, ki már utazott rajtuk. Nem található a legesekélyebb kényelem, szűk, alacsony lyukak folyosó nélkül. Nálunk egy idejét mult viczinális kéjvonat a legtöbb gyorsvonathoz képest. A díjak módfelett magasak.

November 10 én reggel Milanóban kiszállottunk, hogy megismerhessük e nagy történelmi nevezetességű és műkinésekben oly gazdag várost. Milanó a termékeny Lombard-síkság főhelye.

Ha Olaszország történetek véres lapjait forgatjuk, Milanót egészen a jelen század második feléig nehéz harcok között látjuk vívódni, a harcok zivatarjai állandó veszélyvel fenyegetik fejlődését. 452-ben az „Iten-ostorá”-nak pusztító haragja seprí végig, majd a góth-hadak ülik felette véres diadalaikat. Barbarossa Frigyes 1162-ben földdel egyenlővé seprí, dülását egyedül a templom kerüli ki. Küzdelmei rövid megszakításokkal folynak az egész középkoron keresztül, sőt az újabb korban is harcokról, háborúkról beszél történelme. Hol a spanyol abszolútizmus igáját nyögi, hol francia és osztrák fegyverek tu-

sáznak falai előtt, mig végre Olaszország tartományainak egységesítésében befejezést nyernek küzdelmei.

A folytonos zavarok, háborúságok közepette oly szívós életerőről, oly tiszteletre készítő fejlődési képességről tesz tanúságot és tényleg oly magas fejlődési fokra is jut, hogy ma egyike Olaszország legvagyonosabb, legrendezettebb és legnagyobb városainak. Lakosainak száma 420,500. Ipara, kereskedelme virágzó, különösen pedig ipara az, mely mint ilyet Itália elsőrangú városává teszi; selyemtermelése, vászon- gép-ipara stb. kiváló.

Ha szerepet játszik iparával, nem kevésbé fontos művelődési szempontból is; ilyenmü intézetei: a politechnikum, állatorvosi akadémia, Akademia di Bella Arti, (szépművészetek a.) csillagvizsgáló, zenekonzervatórium, a Brerában elhelyezett gyönyörű képtár a klasszikus mesterek remekeivel: Danile Crispi (keresztfát vivő Krisztus), Paola Venorete (bűnbánó Magdolna), Ticiano Vecellio (szent Hieronymus a pusztában), Rafaella Sanzia (eljegyzés 1504-ből), Leonardó da Vinci (Krisztusfő), Giovanni Bellini (Krisztus levétele a keresztfáról), Van Dyck, Pietri Paolo, Rubens, Salvatore Rosa, stb. A mesés gazdaságu képtár túlnyomó részét egyházas jellegű munkák képezik, vádlóul az egyháznak, mely fanatikus bigottsá-

ságával nemcsak a hitnek szabott tilalmas határokat, nemcsak a tudomány fel-felvillanó szövetnekét oltotta ki, hanem megtapodta a művészet jogait is, békóba verte a Génusz teremtő erejét, letörte a képzelet szárnyait, ezért áll a festészet annyira szolgálatában. Gyakran és méltán hányják szemére. Képtárai mellett említhetjük Milanó becses könyvtárát, ezek között a bíres Borromeo-könyvtárt, mely kézírataival Olaszországban második helyet foglal el, itt őrzik a Homeros-kodekszet is. Vannak szép ethnographiai, zoológiai, paleontológiai gyűjteményei is.

Ami a várost magát illeti, határozottan kellemes benyomást kelt. Emeletes paloták, kövezett egyenes utcák, telve nyüzsgő embertömegekkel, fedett árúcsarnokok, nagyszerű köz- és magánépületek, villamos közúti kocsik egy világvárost mutatnak be.

Templomaiban temérdek műkinés van van felhalmozva. A Santa Maria delle Grazie melletti klastromban látható Leonardo da Vincinek a renaissance e tüneményes alakjának Jézus Krisztus utolsó vacsoráját ábrázoló festménye, mely még rómaiában is oly nagy, a mellette kiállított, pedig jeles mesterektől származó másolatok csak meg sem közelítik azt a töredékes ecsetvonásokból is oly jellegzetesen előtörő tökéletes rajzát az arczkife-

Ilyen a mereszke gyíkfa, az *Ablepharus pannonicus*, melyet e század elején Kitaibel Pál fődözött föl a bndai hegyek kopárabb részein és egyideig az volt felőle a hiedelem hogy hazánk endemikus állatalakja; ma ellenben kiderítette a kutatás, hogy él az a Balkán félszigeten és Dél-Oroszországon át egész Perzsiáig. Mivel pedig a szomszéd német és szláv tartományokban hiányzik, méltán megy hazai érdekesség számha.

Keletfelől terjeszkedett el hazánkig a földi kutya vagy vakkutya (*Spalax typhlus*) emlős állat, mely Kis Ázsiából a Balkán félszigeten és Dél-Oroszországon át Galiciáig előkerülő létalak, nálunk leggyakoribb Békés-Csaba körül és általában a nagyobbik Alföldön. Van az erdélyi részeken és Dunán túl is, de mivel pusztai állat, kevésbé találja föl létföltételeit akár keleti, akár nyugoti Magyarországon. Elterjeszkedése kérdésével Dörner foglalkozott.

Hasonlóan keletről jött állatalak a *Columba caspicus* Lachepin-féle siklókiégő, melyet Pallas *C. trabis* néven irt le. Tovább a csajkó (*Lethrus*) bogárnak melyet a váci szőlőmunkások vinczellérnek neveznek, az *apterus* változata. Az erdélyrészi tavak körül sürgölődő kétféle czingolány (*Cicindela chironca* és *C. elegans*), valamint az ijesztő nagytermetű *Trochosa singoriensis* pók, melyet 1885-ban dr. Chyzer Kornél fődözött föl és mérgesnek tartják. A *Rana arvaris* nevű mocsári béka és a *Cryptocephalus coryli* var. *temesiensis* nevű bogár csak Magyarországon és Dél-Oroszországban vannak. (Term. vizsg. munkálatai XXVI. 44.)

A forró-övi természetes egyik fajtája, a *Termes lucifopus* Rossi előnyomul hazánkig, de nem tovább; Krassó Szörény vármegyében találni korhadó fákban, hol mint Biró Lajos írja, a romboló munkát nem ő kezdi meg, de segít befejezni. A *Helix banatica* Parseh nevű csiga megvan a Bácsaságban is; a *H. aethiops* ellenben egyedül a Négoi-Szurul hegységben található 1700 m. körül járó magasságon.

A ponoricsi barlangban (Hunyad vármegye) 1878-ban Kenderessy Dénes új vakbogár fajt fődözött föl s azt Buda Ádámnak, a barlang tulajdonosának tiszteletére *Anophthalmus Budae* nevezte el. Ez az igen ritka állatka a barlang aljában magasan ellepő nyirkos denevér-trágyán keverő szikladarabok alatt található s a kő fölforgatásakor, a mint a világosságot megérzi, észnélkül ide-oda futkos. *Anophthalmus* név szemtelent jelent; az *A. Rechtenbacheri* bogár csupán a bihari barlangokban él; az *A. Milleri* a szokolováci

barlangban Krassova mellett, de Tomestnél is letek Krassó-Szörényben a szabadban kövek alatt. Biró Lajos a fiemei barlangban vakrák fajt fődözött föl 1895 novemberben, midőn újguineei útjára kelt.

Némely állatok hazai tudósaink nevére nyerték egyedi elnevezésüket. Ilyen a piócza-féle *Typhlobdella Kovátsii*, melyet 1846-ban a magyar orvosok és természetvizsgálók kassa-eperjesi nagygyűlése tagjai az aggteleki barlangban leltek. Kovács János debreczeni tanár nevét viseli a *Drimeotus Kovácsi* nevű bogár, melyet ő 1880 nyarán Bihar megyében a kalotai barlangban fődözött föl és e hazánkbeli ritkaságból egy gráci tudós barátjának 42 példányt küldött; ez az ismeretlen állatokért 84 frtot vett be külföldi múzeumoktól. Figyelmet költött a *Batrisus Ormay Reitt* nevű bogárka is, melyet Ormay Sándor a vöröstoronyi szoros Lotviora völgyében 1885-ben talált és melyből utóbb is csak 14 példányra bukkant s azokból látta el a magyar nemzeti muzeumot meg a bécsi udvari természetiek tárat.

Frivaldszky János a Természetrzaji Füzetek 1884 286—287. lapján 47 féle oly kemény szárnyfedelű (*Coleoptera*) bogarat sorol föl, melyeket hazánkban a közelmúlt években leltek és annak funnijára nézve jellemző fajok. Gyöngyös volt hajdan Golubinácz neve a Szerémségben, bizonyosan vizei gyöngykegylő tartama miatt; van Gyöngyös nevű folyóvünk is a Dunán túl és városunk a Mátra alján. A *Pholenon Hazayi* vak bogarat a pesterei barlangban lelték Bihar megyében. Megemlítendő még az *Aleochara Mocsáryi*.

Hazai jelenségek a *Daubardia transylvanica*; a *Dedineis pannonica* darázs, a százlábúak közül a *Glomeris hexasticha* Br. var. *bihariensis* Daday. Magyar ponty a *Cyprinus carpio* var. *hungaricus* Heck., gubacs darázs a *Cynipis hungarica* Htg., futóbogár a *Carabus obsoletus* var. *carpathicus* Rall., *Hoplia hungarica*; a hemipterák közt a *Dictyophora pannonica*.

Hazánk különlegessége a bordás homoresa (*Melanopsis costata* var. *Muraldi* Zgl.) nevű kis csiga, mely a híres hévizi rózsza (*Nymphaea thermalis*) társaságában egész Európában csak a nagyváradi Püspökfördő meleg vizében és körülötte él. Törzsfaja Afrika éjszaki partjain, Szíria és Palesztina lassú folyású vizeiben (*Orontes*, Jordán, Tiberias tenger) található. Nagyváradon a környék lakossága összegyűjti a megüresedett héjjakat és fonálra fűzve, a fürdővendégeknek kedveskedik velök, mint a tibanyi halászygyermek a balatoni kecskekörmökkel.

A Tiszában 1891. Júliusban 1 m. hosszú angolnát fogtak; a halászok végkép nem ismerték, mivel e hal a Földközítenger vízvidékéhez tartozó folyókban nem honos. A Poprádból és a Dunajeczből azonban 2000 darabot telepítettek a Dunába és ezek közül juthatott e Tisza vidékén ismeretlen jelenség a Tiszába. 1898. augusztus végén pedig Pozsonynál fogtak a Dunában 83 cm. hosszú, 10 kilós angolnát.

Az a két méter hosszú viza, mely Szegednél 1891. novemberben került horogra a Tiszában, nem előfordulása szempontjából érdemel említést, hanem mivel jó nagy volt. Orsova mellett 1894. novemberben 170 kilogramm súlyú vizát fogtak, a hossza 5 méter volt és 37 kiló ikra; értékét az egész halnak 450—500 frtra becsülték és elárúsítás végett Budapestre került.

Ritkaság számba megy az a 47 kilós, 2-62 m. hosszú harcsa is, melyet Ráczkevi mellett 1892. májusban halásztak ki a Dunából; Zalánkeménben pedig 1895-ben a Tisza áradásától elvett egyik házban 128 kilós harcsát fogtak, 96 frtot árult belőle a káros gazda.

A hód körülbelül kipusztultnak tekinthető már hazánkban. 1836. körül még gyakori volt Orsova táján, Schmitz fehér templomi gyógyszerész sokat vásárolt és bontott föl, de már 1843-ban azt mondta, hogy 7 év óta egyet sem hoztak hozzá. Petényi azt jelezte, hogy a mondott évben lőttek még egyet Pozsonyban, a másikat Esztergomban. Szepes-Ófalun 1898. decemberben fehér rókát lőttek.

Hazánk nevezetessége volt a bölény. Belényes Biharban tőle vette a nevét. A XVI. században élt még az a nemes vad Gyergyó erdőiben. A XVIII. század közepe előtt még szelvény vadászták a gyergyói savanyúvíz források közelében, hová a nyár heve elől vonult. Benkő úgy írja, hogy 1775. márciusban a fülei Boroszlános erdőben (Údvarhely megye) láttak még pár bölényt, de Petényi szerint 1814-ben lőttek le az utolsót. Mások azt erősítik, hogy a Kelemen havas alján 1817-ben Feketevíz mellett ejtették el monosfalvi határőrök az utolsó bölényt s annak a koponyáját emlékül őrzi a község.

Trencsénben Nemes-Podhragy környékén ma is Zuberky (bölény-liget) névvel illeti a nép a Lopenik erdő egy részét, a hol egykor bölények tanyáztak.

(Folyt. köv.)

jezésnek. A mester a körülötte ülő tanítványának mondja: „Egy közülletek engem elárul”. A Megváltó arcán oly fenséges nyugalom honol, szemrehányásnak, keserű indulatnak nyoma sincs, csupán valami csendes, rezignált fájdalom, megragadó bánat borong tekintetében. A tanítványokat mint villámesapás sújtja a szörnyű kijelentés. Júdás setét daczczal fordítja el fejét a mellette ülő mestertől, homlokát könyökére támasztva küzd kavargó indulataival, szemével mereven, kifejezéstelenül tekint maga elé. A többi tanítványok megvannak dermedve. A fiatalok felugrának, hol egymásra néznek néma kétségbeeséssel, hol a szótlan mester felé vetik tekintetüket: „De hát én-e mester?” Az öregek annyira megvannak döbbenve, hogy szólani sem képesek, csaknem sir arcukról a marcangoló fájdalom, egyik kétségbeesve tekint társaira, mintegy azoktól várva a tagadó feleletet, másik szemrehányással tekint a mesterre: „De hát én-e mester?”

A Piazza del Duomon szemben Viktor Emmanuel monumentális lovagszobrával a világ 8-ik csodája, az oszlopépítő művészetnek a felséges szép legmagasabb csúcán való megnyilatkozása, a székesegyház. Homlokzatának kivételével, mely Pellegrino Pellegrini dei Tibaldi terve után román moderben épült,

a legfenségesebb góthikus stílus. Nagyságban csak a római Szt.-Pál-templom és a sevillai székesegyház mülja felül Európa templomai közül. Építését még 1386-ban megkezdették s csak 1803-ban fejezték be, azonban rendben tartása most is 200 munkásnak ad folytonos munkát. 100 méter magas főtornya körül 134 melléktorny emelkedik karcsúan az ég felé, mindegyik fehér márványszoborban végződve. Az egész templomot 3000 szobor és 5000 különféle alakú ékítmény díszíti. Megjegyzendő hogy az egész épület tiszta fehér márványból van. A hatás, melyet ez isteni mű a szemlélőben öbreszt, leírhatatlan. Valami földöntúli élvezet ragad magával, lábunk mintha legyökerezett volna, perczekig nem tudunk mozdulni helyünkben, fogva tart valami kéz s felvezet az Istenhez, minden szép és nemes örökforrásához, ki saját lelkének teremtő szikráját gyújtotta lánggra az ember szellemében, hogy teremtsen nagyot. S az isteni szikrától ihletett művészlélek teremtő erejének talán minden varázsát itt mutatta meg.

„Bármely templomot látogatott is meg a turista utazása közben — mondja egyik bámulója, — e dom szemlélete közben áhítatos érzés fogja el, mely kényszeríti, hogy fejet és térdeket hajtson. A szépség, magasztosság és

fenség gyakorolja itt igéző hatását, amely az egész harmonikus épületbe nyilatkozik meg.”

„Végig haladva felső emeletein — folytatja tovább — úgy tűnik fel, mintha egy oszlopokkal, tornyokkal és ivekkel telt erdőbe tévedtünk volna, hol hófehér angyalok, harezosok, szentek, királyok és cherubinok laknak, kiknek alakjai merev ezüsttel körülvéve, plasztikusan emelkednek ki a tiszta égből.”

Emeleteiről remek kilátás nyílik a szélesen elterülő városra és környékére s lakosság ünnepnapokon csoportosul, rendez lakomákat a templom lapostetőin. Megbámulni való a templom belseje is, faragványos oszlopaival, gazdag berendezésével. Az az egész templomban élő mysticus félhomályban szinte mozgóknak látszó domborművek, a kincsekkel dúsan terhelt oltárok klasszikus freskóikkal, mozaikokkal, a hatalmas boltívek, melyeket 52 oszlop emel, a festett ablakokon vékonyan szűrődő fény a mint a boltívek és oszlopok egyik oldalát megvilágítja, hogy túlról annál homályosabbá tegye, az orgona bűgő hangja, a nehéz tömjén-illat vallásos érzelmeket fakaszt az ember kebelében.

Nem tévedünk, ha a róm. kath. papság nagy hatásában, melyet a középkorban gyakorolt, egyik fontos tényezőnek mondjuk a

Vendégszereplő művészek.

(Küry Klára k. a. — Ivánfi Jenő.)

Küry Klára a Népszínház primadonnája, vendégszerepelt 16-án, hétfőn színházunkban a „Varázsgyűrű”-ben. A közönség az egész színházat megtöltötte s a bájos művésznő a francia parasztlány szerepében véget nem érő tapsokban és kihívásokban részesült. Az ismerős közönségben föllevenítette azt az elragadó kedvesség régi benyomását, melyet első vendégjátéka alkalmával gyakorolt. Volt virág is s a bájos művésznő kedveskedő viszonzásul a II. felvonásba betöltötte a Heltai Regement-nótáját, melynek egyes szakaszait nem győzte ismételni. Szerdán kellett volna másodszer fellépnie „Lili”-ben, s a jegyek már hétfőn elfogytak ez előadásra is; de a Népszínházban történt műsor-változás megakadályozta a művésznő jövetelét, a ki pedig szava szerint, szíve szerint nagyon akart volna jönni. Ez most kanapé-pörnek képezi tárgyát a művésznő és igazgatója között. A rövidebbet eddig mi húztuk, de reméljük, hogy a kárpótlás nem marad el.

*

Ivánfi Jenő, a Nemzeti Színház fiatal művészgárdájának ambiciózus tagja, 19-én, csütörtökön Romeót játszotta el. A mult hetekben járt már Kecskeméten, mint Bölöny József kolozsvári intendáns kísérője. Ivánfi az egyetlen magyar Ibsen-színész, a ki már évekkor elszámtalolt „Kisérteket” Oswaldjával nagy művészi sikereket ért el Kolozsvárrt. Itteni fölléptére Shakspeare remekét választá; megtelt a nézőtér s azt hisszük, hogy a művész és a közönség kölcsönösen meglehettek egymással elégedve. A művész az ifjú gárda oszlopos tagja, kinek Romeója hangban és játékban erőteljes ifjú egyéniség, meleg és mély érzéssel; a ki tud gyöngéden szívükhöz szólni, de még hatásosabban az ifjú hősködést érvényesíteni. A szenvedély lobogó tüze, a szerelem emésztő hatalma mindenütt átesillant játékán. Dícsérendő még nemes, kifejező és meghatározó arczjátéka, mely nagyon törekvő művészi erőt árult el; szavalata teli volt szellemes pointe-okkal. Nekünk a Juliával való két első találkozásakor, a Tybalttal való párbajban és a sirbolt-jelenésben tett szett leginkább. A Rosalindáért való epekedést, e szenvedélyt érzést több humorral szeretettük volna előadva látni, hadd tünjen ki az érzés gyökeretlensége. Ivánfit minden felvonás után négyszer-ötször kihívták.

Egy kis vihar.

Abból az alkalomból, hogy a kedvelt diva, a mi aranyos Klárikánk a kecskeméti színházban vendégszerepelt, takaros kis vihar kerekedett Küry Klára és igazgatója Porzolt Kálmán között. Csóka Sándor két vendégszereplésre nyerte meg a művésznőt, minek folytán Küry f. hó 16-án, hétfőn, zsúfolt ház mellett lépett fel Kecskeméten a „Varázsgyűrűben”, a f. hó 18-iki „Lili” előadására is minden jegy elkelt már, midőn a szomorú hírt közölték a közönséggel, hogy Küry hirtelen betegsége folytán az előadás bizonytalan időre elmarad, úgy azonban, hogy a már kiváltott jegyek az ünnepezt művésznő várva-várt föllépésekor érvényesek lesznek. Találgattuk az okát annak a hirtelen változásnak, míg nem a fővárosi lapok a következő közleményt hozták:

„Küry Klára, igazgatójának jóváhagyásával, e hó 16-án, hétfőn, Kecskeméten vendégszerepelt; olyan kiváló sikerrel, hogy második vendégszereplésére, a midőn Liliben lépett volna föl, minden jegy előre elkelt. Keddre a népszínházban a „Diákkisasszonyok”, szerdán a „Szegény emberek” voltak előadásra kitűzve. Kedden délelőtt azonban P. Lukács Juliska asszony megbetegedett, minek folytán Porzolt igazgató szerdára ismét a Diákkisasszonyokat tűzte ki előadásra. Küry Klára ezt megtudván, kedden délben az igazgatótól szerdára szabadságot kért, miután pedig ezt az igazgató meg nem adhatta, a haragra lobbant művésznő délután három órakor a keddi előadásról lemondott. — Esti hat órakor Küryné Vidor főrendezőnek orvosi bizonyítványt adott át, melyben dr. Lisznyay Elemér konstatálja, hogy Küry Klárának ideggörcsei vannak és gyógyulásra csak e hó 20-dikára várható (ugyanakkorra Küry Klára Miskolcra készül vendégszereplésre). Erre Porzolt igazgató a népszínház inspekcziós orvosát, dr. Boros Ernőt, küldte Küry Klarához, hogy egészségi állapota felől tájékozást szerezzen. Dr. Boros még az est folyamán betérjesztette írásbeli véleményét, amelyben kifejti, hogy alapos

orvosi vizsgálat után meggyőződött arról, hogy a művésznőnél semmiféle kórállapot meg nem állapítható, hogy Küry Klára teljesen egészséges s hogy ő maga is csak főfájásról panaszkodik. Ugyanezt megerősítette dr. Boros Ernő egy ma délután kiadott újabb orvosi látletben, konstatálván, hogy a művésznő a legjobb egészségnek örvend.

A két orvos közt ilyen komoly nézeteltérés merülvén föl, Porzolt igazgató magához kérette mind a két orvost és a kifejlődött eszmecsere során dr. Lisznyai maga is helybenhagyta, hogy a művésznőnél még csak rosszullétről vagy gyöngéledésről sem lehet szó. — Ennek folytán Porzolt Kálmán ma este levelet irt Küry Klárának és abban arra kérte őt, hogy a „Bibliás asszony” holnapi előadásában okvetlenül lépjen föl, egyúttal figyelmeztette a duzzogó művésznőt daczosságának esetleges komoly következményeire.*

Ezt a pourparlét a Pesti Hirlap folyó hó 20-iki száma a következő kedves cseveggel fűszerezi:

Még a bankó is hamis a szinpadon, hát hogy ne volna hamis az a bordereau, a mit pláne a primadonnáról adnak ki. Annyira benne vannak a hamisságban ilyen helyütt, hogy még azt az orvosi bizonyítványt se tartották elfogadhatónak, amit dr. Lisznyay Elemér a Küry Klára ideggörcseiről irt és egy másik orvost (dr. Boros Ernőt) küldött ki a Népszínház igazgatója, hogy más bordereaut állítson ki az ideggörcsökről s ebben már csak fejfájásról van szó.

— Ezek tehát — szolt az ügyben tegnap megszólalt egyik „legilletékesebb” forrás — nem valódi, hanem kasirozott ideggörcsök.

Az ily álláspontot persze elfogadhatlannak tartja a primadonna s ebből keletkeztek a „nézeteltérések”, melyek nyilvánosságra jutottak.

Az igazgató azt mondta, hogy Küry Klára elmehet Kecskemétre játszani a Varázsgyűrűben és a Liliben, el is küldte

templomok illetően berendezését. A mélyebb fülkéi egyikében látható San Carlo Borromeo kardinalis bebalzsamozott hullája üvegkoporsóban, melyben — mint a vezető mondotta — egy szerény milliócskát érő kincs hever. — (Beh sok sajtó könyvet fel lehetne vele száritani!)

Ha valami meglepi az idegent, bizonyára a temető az s a ki még olasz temetőt nem látott, el sem hiszi, ha megkísértem leírni szépségét. Az olasznak legszentebb helye, temploma a temető, ebben fejti ki a kegyelet-sugallta áldozatkészség a legnagyobb művészetet. A milánói temető pedig egyike a legszebbeknek. Magas kökerítés veszi körül minden oldalról; szabályos útait árnyas fasorok határolják. A merre csak szemünket vetjük, mindenütt gazdag pompája a művészetnek. Csak a méltóságos csend, az emberek meghatott arczai rejtetik velünk, hogy temetőben járunk, a halottak birodalmában. De ez a csendesség sem a halál ijesztő némasága, hanem valami felemelő, vallásos nyugalom, mely kiengesztel a sir zordságával.

Egyik bejáratát a Pantheon képezi, melyben az újabb időben elégetettek* hamvai van-

* Milanóban az egyház ellenkezése dacára is divatban van már a halottégetés. Egy hulla elégetése a mi pénzünk szerint körülbelül 70—75 forintba kerül. Nép-

nek külön fülkékben, vagy kicsiny márvány urnákban elhelyezve, a szerint a mint gazdagok tulajdonát képezik. A nagyon szegényeknek hamvai, kiknek hozzátartozói nem voltak képesek helyet váltani az urna számára, a földalatti helyiségekben vászondobozokban vannak elhelyezve. A crematorium, a halottégető kemenczék a Pavtheon belső részében vannak. Gazdagok fülkéit a Pantheonban is gyönyörű, művészi szobrok ékesítik, de az igazi élvezet azonban csak akkor kiálkodik, midőn folyosójáról letekintünk az alatt elterülő temetőre, a bokrok közül fehérlő márvány-szobrokra. Minden siron szobor, vagy szobor-csoportozat, mely az elhunytat ábrázolja, sokszor életének legkiemelkedőbb jelenetében örökítve meg, vagy pedig hozzátartozóival együtt mutatja be.

Itt egy nő borul a férj sirjára, mellette kicsiny árvái sirdogálnak ruhájába kapaszkodva; csak az édes anya zokogására pityerednek el, hiszen a halál fogalma még hiányzik kis fejcskéikből.

Emitt viruló menyasszony könyörög összekecselt kezekkel a vőlegénye sirján álló halálhoz, hogy vegye el életét, ha már szívet megölte.

szerúsége annyira növekszik, hogy magasrangú papok is akadnak, kik végrendeletileg égettetik el hulláikat.

Majd egy kiseded sir felett angyalt látnunk lebegni, a mint az új angyalkával a boldog hazába indul.

Szomszédságában kesergő édesanya borul kicsi gyermeke fejfájára, néz-néz a zöld-hantokra, melyek legdrágább kincsét ragadták el, szeméből kiapadtak könnyei; — maga a mérhetetlen fájdalom oly művészi tolmácsolásban, hogyha sokáig nézzük, egyszerre csak azon vesszük észre magunkat, hogy szívünk elszorul, arczunkon könnyek peregnek.

Egy magános sirnál a Génusz áll tört szárnyaival egy fiatal elhunyt jogtudós szobra előtt, kezében kialudt fáklyával. Kissé balra óriási szikla ötlük szemünkbe, csúcsán saskeselyűvel, szakadékaiban tépett turista-kötéllel, kevés jel, mégis mennyit beszél egy szerencsétlenül járt alpesi útazóról...

Hiú erőlködés gyenge képet is rajzolni e csodaszép helynek, azt látni kell. Szerelem, hitvesi hűség, anyai fájdalom, gyermeki szeretet, tudomány, harcz, reménység, balsors, barátság mind megszemélyesítést nyertek itt, a művészet múzsájának szent berkeiben, melyeket nem ver fel hangos lárma. Mindenütt a legnagyobb tisztaság és rend. A dohányzás is tilos.

(Folyt. köv.)

neki a ruhákat, de mikor a második operettben is föl akart lépni, egyuttal azt kívánta, hogy Bpsten is játszsák ugyanakkor a Diákkisasszonyokban és a Bibliásasszonyban. Az operettek különbözők ugyan, de a városok is. Hogyan boldogítsa Kury Klára a Lilivel a kecskemétiakat és a Diákkisasszonyokkal a budapestieket ugyanazon egy estén! Ohohohó! Ez nem lehet. Az igazgató engedélyt adott arra, hogy Kecskeméten másodsor is fölléjen, de azt is kívánta, hogy Budapesten is játszsák. Kecskeméten fölemelt helyárakkal elkapták a jegyeket. De vissza kellett adni a pénzt, mert az igazgató megfogta itt Pesten a primadonnáját s azt mondta:

— A Diákkisasszonyokban tessék játszani, különben, stb. stb. . . .

(Semmi kétség. Itt intrika érvényesült. Ez Nagy-Körösnek az intrikája Kecskemét ellen.)

Csoda-e, ha Kury Klára kétségbeesett a fölött a kérdés fölött, hogyan játszszon egy és ugyanazon este Budapesten is és Kecskeméten is. Porzsolt Kálmán viszont olyan színigazgató, aki nem esik kétségbe amiatt, mert a primadonna e nagy probléma miatt könyezik. Az igazgató igazgató, — a primadonna tag és Porzsolt ezt mondta:

— Elvégeztetett!

Ezt mondta, de nem így mondta. Ugy mondta, hogy a primadonna ideggöresöket kapott és dr. Lisznyay intette, hogy pihenjen, a primadonna édes anyja pedig jeges borogatásokat rakott a diva szívére, az édes szívre, melynek hogy a dobogását hallják, mindent áldoznának sokan! Csak az igazgató nem. Mert az igazgató foglalkozásánál fogva kegyetlen. A diva viszont ugyancsak foglalkozása miatt szeszélyes. A különbség csak, hogy a női szeszélyeket mindenki kedvesnek találja (kivéve a színigazgatókat), de az igazgatók kegyetlenségét senki se találja kedvesnek. (Különösen nem a primadonna.)

Tehát még egy orvost küldött a primadonnához Porzsolt felülvizsgálatra. És haragudott, hogy egy fél nap mulva azt konstatálták, hogy már nincs ideggörese a primadonnának. Oh, kegyetlen igazgató. Hát azt óhajtaná, hogy ünnepelt primadonnáknak hónapokon át ideggöresei legyenek. Tessék meggondolni, hogy a hamis ideggöresöket se lehet tovább folytatni, mint egy fölvonáson át, hát még az igazgiakat.

Emiatt indultak meg a pourparlerk és az ujságokban már megjelentek a hírek, hogy Porzsolt megbünteti Kuryt, levonja egy egész hónapi gázsiját. Szegény Kury Klára! Hát egy hónapig teljesen potyára kell neki énekelni, táncolni, mosolyogni s miért? „Oh, egy czérnaszál, egy vékony czérnaszál!” Miért nincsenek Kury Klárának oly erős idegei, mint Bánffyknak! Most egy hónapi gázsifucscs és benmarad a Porzsolt kasszájában. (Apró vidéki színtársulatoknál volt egyidőben szokásban, hogy az igazgató nagy gázsival szerződött primadonnákat, de a primadonnák sohasem kaptak egy krajczárt sem, mert idegszélyért való büntetés gyanánt az egész hónapi gázsit levonták, míg a színészegyesület aztán rendet nem csinált ebben a dologban.)

De azt veszem észre, hogy nagyon messze megyek. Én csak azt akartam szintén „legilletékesebb” forrásból s bizonyosan kedvesebből, mint a Porzsolt Kálmáné, konstatálni, hogy:

1. Kury Klárának joga lett volna Kecskeméten eljátszani a Lilit.

2. Joga volt ideggöresöket kapni, amikor az igazgató úgy beszélt vele, amint nem szokás.

3. Kury Klára már tegnap este tudatta, hogy a Bibliás asszonyt eljátszsa.

4. Porzsolt Kálmán nem figyelmeztette Kury Klárát a „durezasság” komoly következményeire.

5. Remélhetőleg nem is lesz komoly következménye, mert Kurynek van igazsága.

Mindezekből pedig mireánk Kecskemétiakra legkellemesebben mosolyog az a remény, hogy az isteni művésznőt valószínűleg még a héten üdvözölhetjük színpadunkon.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Közgyűlés.** A város törvényhatósági bizottsága f. hó 26-án tartja rendes közgyűlését. A közigazgatási bizottság gyűlése másnap, január hó 27-én lesz.

— **Hammersberg százados halála.** Egy gyöngéd férjjel, jó családapával, egy kitűnő képzettségű katonával, egy kedves, rokonszenves emberrel, egy igazi gavallérral kevesebb; Hammersberg Dezső cs. és kir. huszárkapitány, életének 47-ik évében, hosszas betegség után f. hó 14-én este fél 8 órakor Debreczenben elhunyt. Halála nem érte váratlanul azokat, kik közelebről ismervén az elhunytat, régtől fogva aggodalmas szemekkel látták rohamosan súlyosodó, gyógyíthatatlan betegségét s mégis mindenütt mély megdöbbenést keltett a szomorú hír. Hammersberg kapitány egyike volt azon keveseknek, kik előzékeny modorokkal, korrekt jellemükkel és szívjóságukkal osztatlan szeretetet vívnak ki maguknak. Az elhunyt hosszú ideig általános kedvelt alakja volt a kecskeméti társaságnak, majd házassága révén a város egypár előkelő családjával rokonságba is jutott. Azután idegenbe ment, csak néha látogatván haza boldog kis családjával, míg most megtette utolsó látogatását, hogy örökre itt maradjon. Temetése f. hó 17-én délelőtt 11 órakor ment végbe nagy részvét mellett. A mélyen sújtott család találjon enyhületet abban a tudatban, hogy bánatukban nagyon sokan osztoznak, az elhunyt porai fölött pedig lengjen áldás és béke. A család gyászjelentése így hangzik: Özv. Hammersberg Dezsőné szül. Molnár Mária úg. saját, mint gyermekei Béla, Viktor, János, valamint sógorai Hammersberg Jenő, László, Aladár, Árpád, Géza, valamint az összes rokonság nevében fájdalommal jelenti feledhetlen férjének, apának, testvérnek és rokonnak Hammersberg-Gantzstuckh Dezső a II. Vilmos német császár és porosz király nevével viselő cs. és kir. 7. huszárezred kapitányának folyó hó 14-én esti 7¹/₂ órakor, életének 47-ik évében történt gyászos elvált. A boldogult hült tetemei folyó hó 16-án, délután 3 órakor fognak az ág. evang. egyház szertartása szerint a Kossuth-útcza 29. számú háznál tartandó gyászima után a debreczeni m. kir. államvasúthoz és onnan Kecskemétre szállíttatni, s ott folyó hó 17-én d. e. 11 órakor a reform. temetőben örök nyugalomra tétetni. Debreczen, 1899. január 15. Béke poraira!

— **Az esküdtszéki intézmény behozatala** folytán az összeíró küldöttség f. hó 16-án megkezdvén munkáját, azt e hó végeig szakadatlanul folytatja. A bizottság az adó-lajstromok a képviselőválasztók jegyzékének fölhasználása s a személyesen jelentkezők közbenjöttével állapítja meg az alaplajstromot, amely körülbelül 3000 esküdtképes névsorát fogja tartalmazni. Ez a lajstrom a bizottság és tanács által fölülvizsgálva kerül a törvényszék elé, a melyből az esküdtek végleges lajstroma készül.

— **Eljegyzés.** Ifj. Tormássy István városi hivatalnok, tartalékos m. kir. honvédhadnagy eljegyezte V. Nagy Mariska kisaszonnyt, V. Nagy Mihály földbirtokos kedves leányát.

— **Magyarországnak egy kipróbált jó barátjával** ismét kevesebb van, Woenig Ferencz lipcsei tanár, mint értesülünk, folyó hó 15-én Lipcsében hosszas szenvedés után meghalt. Vele egy mélyen gondolkozó, tiszta lelkű és becsületességű férfi, a mi magyar alföldünknek igaz, melegen érző barátja, a tudományoknak valódi hőse tért nyugodni az örök fényesség honába. Bejárta nemcsak egész Európát, hanem a közeli világrészben is gyűjtötte a gazdag tapasztalatokat, melyeket természettudományi munkáiban osztott meg a tudományos világgal. Ismételve megfordult köztünk Kecskeméten, s itt vig baráti körben rándult ki a pusztára, megismerkedve annak minden sajátágaival, melyekről oly meleg-séggel, lelkiismeretes hűséggel számolt be „Eine Pusztentart” és „Hej, die Pusztza” című gyönyörűen illusztrált műveiben.

— **A színigazgató-váltás,** a mely hosszú időn át kínos izgatottságban tartotta úgy a színészvilágot, mint közönségünket, a legkedvezőbb módon oldatott meg olyképp, hogy a belügyminiszter a Színészegyesület feliratainak indokait elfogadhatatlannak tartván, Micsey F. Györgynek, a kecskeméti színház már megválasztott igazgatójának a színiengedélyt megadta s erről a városi tanácsot egy leiratában értesítette. Ezzel tehát a kecskeméti színház jövő sorsa megpecsételve van, annyival inkább, mert biztos reményünk, hogy az új aera, a már nagyrészen szerződött művészi gárda közreműködésével a kecskeméti színészet fölvirágzását is jelzi. Mint halljuk, eddig a jövő évre szerződött tagok között a következők is benne vannak: 1. Hegyesi Mari, állandó vendég drámai hősnő, 2. Tordai Etelka, társalgási és jellemszínésznő, 3. Aitner Ilka, drámai és vigjátéki anya és társalgási színésznő, 4. M. Nagy Mari komika, 5. Kaposi Józsa soubrette operette primadonna, 6. Micseiné Bácskai Julcsa népszínmű-énekesnő, 7. Barts Aranka opera, operette alt énekesnő, 8. Szilasi Imre drámai és vigjáték apa, 9. Rajz Ödön bonvivant és művezető, 10. Ferenczy Károly komikus, 11. Gömörly Jenő komikus, 12. Szentés János kedélyes apa és basszuffo, 13. Tollagi Adolf állandó vendégkomikus, 14. Hubert Miksa karmester.

— **Tánczestély.** A Budapesten fennálló „Kecskeméti kör” a Kaszinó termeiben 1899. évi február hó 4-én rendezendő tánczestélyére a meghívók a mult hét folyamán szétküldték. A mulatság élén Pataky Zoltán a Kecskeméti-kör elnöke, B. Kiss Kálmán pénztáros, Závoiy Béla titkár, Páthy István háznagy, Kozma Aladár főrendező és 36 rendező bizottsági tag áll, a kik mindent elkövetnek a bál sikere érdekében, a mely az előjelekből ítélve, egyike lesz az idény leglátogatottabb mulatságainak.

— **A kereskedő ifjak hangversenye,** melyre a derék fiatalság annyi animozitással készült, ha nem nagy anyagi eredménnyel is, de erkölcsileg fényesen sikerült. Szép, díszes közönség gyűlt össze a Kereskedő Kaszinó termeiben s az ügyesen és érdekesen összeállított műsor mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét. Koller Ferencz zeneiskolai tanár mesteri játéka nyitotta meg a műsort s ezt Blaha Sárika kedves magyaros nótái követték, melyeken mindvégig az ő aranyos bájosága vonult végig. Fodor Bertalan fővárosi zongoraművész méltó társa volt a kíséretben. Azután Tollagi Adolf kacagattatta meg a publikumot ügyes mókáival, majd Németh János dalai és a Csizsér pár hatásos szereplése zárta be a műsort. A hangversenyt sikerült táncmulatság követte. A mulatságon jelen voltak: Aszódi Hermin, Behr Blanka (Paks), Burger Margit, Fehér Margit, Fleischer-nővérek, Klein Olga, Löwy Ilon, Mattheser Margit, Ruzs Szerén (Gyöngyös), Rie Henriette, Sasvári Ilon, Schwarz Irma, Steiner Sárika (Gyöngyös), Sohr Irén, Steiner Róza, Schwab Róza, Schweiger Mina, Schwab Lidike, Széll Sárika, Trojcsák Mariska, Zsámboki Ilonka, továbbá: Aszódi Béláné, Augner Fülöpné, özv. Brachfeld Józsefné, Blaha Sá-

rika, Brachfeld Sándorné, Burger Miksáné, Bleyer Ferenczné, Csizsér Kálmánné, Deusch Mórné, Fuchs Gézáné, Fuchs Samuné, Fleischmann Samuné, Fehér Mórné, Feldmayer Ignáczné, Fleischer Kálmánné, Fehér Józsefné, Fantó Bernátné, Goldner Józsefné, Héberné, dr. Illésné, Klein Gyuláné, Klein Lajosné (Csongrád), Kohn Lipótné, Kardos Antalné, Löw Ernőné, ifj. Löw Gyuláné, Matheser Jakabné, Német Jánosné, Politzer Sándorné, ifj. Reiner Károlyné, Rotter Mórné, Rosenberg Miksáné, Rothfeld Ignáczné, Sasvári Ignáczné, Steiner Lipótné, Spitzer Miksáné, özv. Spitzneré, Schwáb Kálmánné, Schwáb Löwyne, Schwarcz Béláné, özv. Schweiger Fülöpné, özv. Schwarcz Józsefné, Steiner Mihályné, dr. Schwarcz Sománé, özv. Schwarcz Antalné, Schwáb Adolfné, Sohr Sámuelné, özv. Troicsákné, Vitéz Gyuláné, Vitéz Gusztávné, Varga Adolfné, Wieselmann Mórné, özv. Zsámboki Ferenczné úrnök.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Weisz Henrik mint fia, Schwarcz Flóra, Sarolta, Juliska és Károly mint unokák, Svéd Samu és Weisz Márton mint vők, Svéd Sándor, Péter, Antal, Weisz Jolán mint dédunokák és az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik a legjobb anyának, illetve nagyanyának és rokonnak özv. Weisz Izákné szül. Schwarcz Rozália asszonynak, f. hó 14-én esti 7 és fél órakor munkás és jámbor életének 76-ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei f. hó 16-án d. u. 3 órakor fognak a gyászháztól (Vásári Nagy-úteza 113. sz.) az izr. vallás szertartása szerint örök nyugalomra tétetni. Kecskemét, 1899. január hó 15. Áldás és béke drága poraira!

— **Színházi heti-műsor.** Vasárnap: január hó 22-én páros bérlet 31-ik számban: „A Gésák” (T. Pogány Jankával). — Hétfőn: január hó 23-án páratlan bérlet 32-ik számban: „Ripp van Winkle” (Csongorival). — Keddén: január hó 24-én, páros bérlet 32-ik számban „Egyetlen leány” (vigjáték) és „Tíz leány egy férj sem” (oprette). — Szerdán: január hó 25-én, páros bérlet 33-ik számban: „A végrehajtó” (bohózat újdonság). — Csütörtökön: január hó 26-án páros bérlet 33-ik számban: „A végrehajtó”. — Pénteken: január hó 27-én, páros bérlet 33-ik számban: „Bányamester”. — Szombaton: január hó 28-án páratlan bérlet 34-ik számban: „Nap és hold” (Csongorival). — Vasárnap: január hó 29-én páros bérlet 34-ik számban: „Csókon szerzett vőlegény” (Csongorival).

— **Az iparos ifjak mulatsága** a Beretvás-szálló termében, mely e hó 15-én tartott, ritka jó sikerrel végződött. Volt is mulató ott ember-ember hátán, a mi különben ennek a jól rendezett és szépen sikerült kis mulatságnak hátránya volt. Bezzeg elkelve már egy modern vigadó!

— **Az alpári véres zendülés.** Annak a nagy tragédiának, a mely Alpár községben 1897. évi június 7-én, pünkösöd másnapján lejátszódott, most hangzottak el végső, erős utolsó akkordjai. Hogy még egyszer felidézzük annak véres eseményeit, gyötrelmes szerepeit, a következőket közöljük: Alpár község megszavazta a már azóta felépített Szolnok-félegyházi vasutat, a melynek indóházára két vélemény volt. Egyik párt a mostani helyre kívánta helyeztetni, a másik pedig a kecskeméti út bejárájánál. Ezt döntötte el a június 7-iki közgyűlés, a melynek tartama alatt is zúgolódók, kíváncsiak lepték el a község háza környékét és tornácait. Midőn a közgyűlési határozat a gyűlés után felolvastatott, amely éppen a nép óhajait teljesítette, egyszerre, mintegy varázsszóra, a fanatizált, felizgatott tömeg megrohanta a község házat, annak ablakait, falát összezúzta és a jegyzőt, bírót, elöljárókat felkoncolni akarta, azonban ezt az ott jelenlevő és már előzetesen kirendelt két csendőr magakadályozta s a tömeget visszasszorította, sőt többször fegyverét hasz-

nálta, a melynek következtében egy asszony holtan rogyott össze, többen pedig súlyosan megsebesültek. Mig végre a kiesempészett távirat útján értesített kecskeméti csendőrség és huszárság a reggeli 8 órától délutáni 4 óráig szorongatott elöljárókat felszabadította a veszedelmes helyzetből. A vizsgálat azonnal megindítva, a főzinkosok: Serfőző András és társai elfogattak s ügyükben az elmúlt héten öt napig folyt a végtárgyalás. Konokul tagadtak mindent, nem ismerték el azt a vallomásukat, a melyet a vizsgáló bíró előtt tettek és azt vallották, hogy azt akkor azért vallották, mert a csendőrök arra kényszerítették. Összesen 73 vádlott s vagy 200 tanú volt beidéztve a végtárgyalásra, a melynek gyors lebonyolítása az elnök, Kiss Ferenc érdeme. Védők voltak: Klein Gyula, dr. Rády Lajos, Tormási Ferenc és Kasza Mihály. Öt napi hosszas tárgyalás után végre a törvényszék kihirdette a következő ítéletet: A három főkolompot: Konfár Jakabot és két társát másfél évi börtönre, négy évi hivatalvesztésre, 45 vádlottat: Serfőző András és társait egy évi börtönre és három évi hivatalvesztésre, 12 vádlottat: Vincze János és társait 8—8 napi elzárásra és valamennyit az összes felmerült költségek megfizetésére ítélték. Nyolcz vádlottat, valamint a jegyzőt, Mihálovics Gyulát, a ki hivatalos hatalommal való visszaélés miatt volt vádolva, a törvényszék — felmentette.

— **A Kereskedő Ifjak Egyesülete** által folyó hó 14-én megtartott hangversennyel egybekötött táncmulatság alkalmával felülfizettek: dr. Fodor Jenőné úrnő 8 koronát, Marmorstein Etelka úrhölgy Munkácsról 4 koronát, Brachfeld Emil 20 koronát, Behr Mór és Fischpan Mór 6—6 koronát, Löwinger és Pfeifer, Réh Sámuel 4—4 kor., Burger Miksa 3 kor., Vitéz Gusztáv, Fuchs Samu, Vámos Béla, Rotter Mór, Feldmayer Ignác, Heller és Klein Lajos urak 2—2 kor. N. N. és Politzer Sándor úr 1—1 kor. Fogadják a nemes szívű felülfizetők, valamint Csizsérné Radó Rózsika úrhölgy, Koller Ferenc, Német János, Csizsér Kálmán, Fekete Oszkár és Fekete László urak a hangversenyen való szives közreműködésükért; Behr Mórné, Fuchs Sománé, özv. Schwarcz Hermanné úrnök, Dusek és Altmann, Bognár Ferenc és Knirsch Károly urak a kiküldött tárgyakért, a rendezőség leghálásabb köszönetét.

— **A Kecskeméti Katholikus Legényegylet** saját pénztára javára 1899. évi január hó 29-én, vasárnap, Beke Imre tánctermében ének és szavalattal egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez, a következő műsorral: 1. Az irodában. Monológ Porzolt Kálmántól. Szavalja Farkas Aranka k. a. 2. Magyar népdalok. Éneklő Pataky Sárka k. a. 3. Hipnotizmus. Páros jelenet Gabányi Árpádtól. Előadják Sándor Margit k. a. és Oláh Gyula úr. 4. Vigécz-induló. Előadják Gyurkó János, Madóc József, Novák József, Seres István egyleti tagok.

— **A Kecskeméti Rongyos-Egyesület** f. évi január 22-én, vasárnap délután 3 órakor tartja a polgári leányiskola helyiségében évi rendes közgyűlést, melyre a t. tagok ez úton tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat. 1. Elnöki jelentés. 2. Pénztárnoki jelentés. 3. A tisztikar és választmány megválasztása. 4. Esetleg indítványok.

— **A város szabályozására** kiküldött bizottság f. hó 19-én tartott gyűlésében a Temető-úteza szabályozását tárgyalván, elhatározta, hogy véglegesen azt a tervet fogadja el az úteza szabályozására, a mely még régebben megállapítván, kormányhatósági jóváhagyást is nyert. E szerint a zsidó-templom mellett az úteza egyenesen a vasútig nyitattik ki. A vásári-nagy útezanak egyenes vonalban leendő kinyitásához elvileg a bizottság szintén hozzájárult, mind a mellett jelenleg csak a Blau-féle házilag terjedő sza-

kaszig javasolja kinyitattni, úgy hogy a hátralevő szakasz egyenes irányú kinyitását újabb tanulmány tárgyává teszi. Ugyanezen gyűlés állapította meg végleg a kaszinói háznagyok szabályozását is.

— **Eljegyzés.** Löwy Adolf helybeli kereskedő eljegyezte. Friedmann Helén kisasszonyt Kecskemétről.

— **Betörések.** Igy télviz idejében csaknem mindennap megtörténik, hogy egy pár munkakerülőnek a foga idegen szalonnára, más tyukjára éheznek. Ezért érte Nagy Mihály Kőrösi-hegy 140. szám alatti lakost az a pech, hogy két oldal szalonnáját f. 15-én éjjel valami élelmes szomszéd elemelte. Ugyanezen sorsban részesült, ugyanazon éjjel Kovács Imre Kőrösi-hegy 141 sz. a. lakos, a kinek két tyúk hija bánja a farsangot. Ballószögben is dézsálták a tolvajok, a hol Domokos Elek gazdától, míg az a lakodalomban másutt mulatott, az összes zsiradékát emelték el ismeretlen egyének.

— **Kinek fütyül a madár?** Jó szomszédok voltak Gy. Kovács János és Szücs Mihály, sőt ki is segítették néha néha egymást a bajból, csak a fölött folyt sokszor köztük vita, hogy a szölleik mezsgyéjén levő kúthoz melyőjüknek van több jussa. Folyó hó 17-én a jusskeresésben végre vastag végére került a dolog, miközben a 67 éves Szücs Mihály a nála jóval fiatalabb Gy. Kovács Jánost egy eséplőfával úgy leütötte, hogy csak hosszas élesztés után lehetett őt az életre hozni, mindezzel a pör azonban még nem ért véget.

— **Véres verekedést** rögtönzött f. hó 20-án déli 1/2 12 órakor Faragó István, 35 éves csizmadia mester, a ki elkeseredésében, hogy lakásadója Vasváry Sándor IV. tized 162. sz. a. kiskereskedő az ő erőszakoskodásait tűrni nem akarta, — délben, mikor kevesen járnak a boltba, — őt élesre fent késével megtámadta s rajta több veszélyes sebet ejtett. A megtámadott ember csak futás által tudott menekülni a dühöngő elől, kit a rendőrség fékezett meg.

— **A Divat Újság** hatodik évének első száma a szokásos dús tartalommal megjelent. Rendkívül gazdagságú nyolczoldalas főlapján a legújabb divatot számos képpel, bő magyarázattal ismerteti, a mit megkönnyít a két oldalas szabásminta-iv. Szines divatképe hónaponta a legremekesebb öltözékeket ábrázolja, míg kézimunka-mellékletén az egyszerűtől egészen a pompásig való kézimunka-magyarázatokat hozza oly könnyen megérthető modorban, hogy az ma már számos leányiskola tanító lapjává vált. E mellett olvasói mulattatásáról sem feledkezik meg. A minden számbanhoz mellékelt szórakoztatót kedves novellák, háztartási tudnivalók és egyéb jó tanácsok töltik ki. A hónaponta kétszer megjelenő Divat Újság nagyon olcsó. Póstan való szállítással a január—márciusi negyedévre 1 frt 10 kr. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, VIII., Röck-Szilárd útca 4. szám.

* **Különös szerencse.** Olvasóink bizonyára emlékeznek arra, hogy a budapesti bankház Török A. és Tsa ezelőtt is mily szép és nagy nyereményeket juttatott vevőinek; a most befejezett 3. osztálynál ismét a legnagyobb főnyereményt, 80,000 koronát nyerték a 88,061. sz. sorsjegyre, továbbá több 5000, 2000, 1000, 500 koronás és több egyéb nyereményt fizetett ki ezen szerencsétől kegyelt főúrda. Minden oldalról biztosítanak, hogy Török A. és Tsa bankháza a nyereményeket az érdekelteknek nagyon pontosan fizeti ki, vevőiket pedig jól és megbízhatóan szolgálja ki; ennél fogva Török A. és Tsa budapesti bankházát olvasóinknak legmelegebben ajánljuk, mert ezen cég a bizalmat megérdemli.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik boldog emlékü jó anyám temetésén való megjelenésükkel mély gyászomat enyhíteni igyekeztek, úgy a magam, mind az egész család részéről ez úton is fogadják őszinte köszönetemet.

Weisz Henrik.

Piaczi árjegyzék.

1899. január hó 20-án.

Tiszta búza métermázsanként.	9.—	krtól 9 50 krig.
Kétszer "	7.90	8.20
Rozs "	7.40	7.50
Árpa "	6.20	6.40
Zab "	5.20	5.60
Tengeri kecskeméti "	4.80	5.10
" bánáti új "	4.50	4.60
Köles "	5.—	5.50
Krumpli "	1.—	1.20
Széna "	1.60	1.80
Szalma "	60	0.80
Szalonna kilója "	48	0.56

Felelős szerkesztő:

Laptulajdonos:

Ifj. TÓTH ISTVÁN.

A KECSKEMÉTI SZABADELVŐ PÁRT.

Szerkesztőtárs:

Kiadó:

Dr. NAGY MIHÁLY.

TÓTH LÁSZLÓ.

NYILT-TÉR.

E rovatban közlöttékért nem felelős a szerkesztőség.

Báli selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — valamint

fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát-fogyasztóknak *postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva*, — mintákat pedig postafordultával küldenek, Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. 4

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakások.

Özv. Dékány Imréné házában Kőrösi-nagy-útcza 20-ik szám alatt, **az emeleten két rendbeli lakás** május 1-re kiadó.

A Függ százados által birt 5 szoba erkélylyel, cseléd-szoba, éléskamra (speiz), padlás, pincze és istállóból áll.

A másik, melyet dr. Gerstl Lambert ezred-orvos lakik, áll: 4 szoba, cseléd-szoba, éléskamra, pincze s padlásból.

Mintkét lakás csinos villany-csillárok-kal van felszerelve és külön-külön üveg, zárt folyosókkal, úgy szintén közös mosó-konyhával. 34 ?-1

Ertekezhetni, ugyan ott egész nap.

115—1899. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a *Magyar Országos Központi Takarékpénztár végrehajthatóan — Csányi Ferencsné* szül. *Fazekas Lúcia* illetve ennek jogutóda *Péli Jánosné* szül. *Szöke Rozália* elleni 63 frt 50 kr. tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében az izsáki 2282. sz. tjkben A. I. 968/16. 11. 968/16. 52. és 968/16. 73. hrsz. alatt felvett s Péli Jánosné szül. Szöke Rozália nevének álló 365 frt becsértékű, továbbá az izsáki 2283. sz. tjkben A. I. 968/16—2. 968/16—51. és 968/16. 74. hrsz. alatt felvett s ugyan annak nevének álló 371 frt becsértékű ingatlanok tartozékaikkal együtt külön-külön a végrehajtási törvények 176. §-a értelmében Izsák község házában az **1899. évi február hó 18-ik** napján d. n. 4^{1/2} órakor mint egyetlen határidőben megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e telekkönyvi hatóságnál, valamint Izsák község házában megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni

Kelt Kecskeméten, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1899. évi január hó 4-én.

Kapy,

kir. tszéki bíró.

31—1

Ház-eladás.

A piac közeliében egy teljesen jó karban lévő **ház** eléggé tágas udvarral, s z a b a d k é z b ő l kedvező feltételek mellett e l a d ó.

A házban van:

1. Egy az útczára szolgáló s üvegezett folyosóval ellátott családi lakás; mely áll: 3 lakó-szobából, cseléd-szoba, konyha és éléskamrából.

2. Ugyancsak az útczára egy, 2 szobából álló garzon-lakás; és

3. egy az udvarra szolgáló, szintén üvegezett folyosóval ellátott családi-lakás, mely áll: 3 lak-szobából, konyha és éléskamrából.

Van továbbá az épületben egy 2 lóra való istálló s a családi-lakásokhoz külön fűszekrény, pincze és padlás és egy közös mosókonyha.

A két családi-lakás közül az egyik, az istállóból, vagy anélkül, május 1-től kezdve, *bérbe is kiadó.*

Ertekezhetni a tulajdonos megbízottjával:

33 8—1

Bleyer Adolf-fal.

5. t. Nagykőrösi-útcza, 22. sz. a.

Eladó sima szőlővesszők.

Beretvás Pál ajánlja az alanti fajtisztá

szőlővesszőit:

210,000 drb **Olasz-Rizlinget**, 1000-ként 3 frt, 10,000-ként 25 frt. — 5000 drb **Fehér-Chasselast**, à 3 frt — 8000 drb **Vegyes-Chasselast**, à 4 frt, 4,500 sárga ropogós (kecskececs) à 4 frt és különféle **csemege-fajokat**. Csomagolás 1000-ként 50 kr. 370 ?-4

Kecskemét és vidéke legolcsóbb divatárú csarnoka.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani a *Nyirady-féle házban* újonnan nyílt

úri és nődivat-, rövidárú és diszmű üzletünket.

A közelgő farsangi idényre raktárunkat oly dúsan felszereltük, hogy képesek vagyunk a legmagasabb igényeknek megfelelni.

Raktárunkon dús választékban található:

Hölgyek részére: *Csipkék, zsinórok, csipke-szövetek, zsinórdiszkek, aplikációk, gyöngydiszkek, Liberti és Crepe-de-schinek, szallagok, himzések, fátyolok, mirtus-koszorúk és virágok, selyem- és glacce-kesztyűk*; különösen kiemeljük valódi fraczia-selyem gummiállfüzőinket, melyek könnyűségükkel és jó szabásuknál fogva az összes gyártmányokat felülműlják; továbbá *kézimunkák, czérnák, selymek, kötő- és himző-pamutok, illatszerek, szappanok* stb. stb.

Uraik részére: *Ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, sétapálcák, esőernyők, dohány- és szivartárczák, valódi tajtékipák és szipkák*. Kizárólagos főraktár *komáromi szárból* stb.

Minél tömegesebb pártfogásért esedezve, maradtunk

teljes tisztelettel: **GRÓSZ és PÁRTOS.**

348 10—9

Elvünk: a szolid és pontos kiszolgálás.

Ház-eladás.

V. tized N.-Kőrösi-útcza 23-ik sz. a. lévő ház **szabadkézből eladó.** — Értekezhetni ugyanott alulirott tulajdonossal. 31 3—1

Özv. Dubios Miklósné.

Meghívás.

A Kecskeméti

Leszámitoló és Pénzváltó Bank
Részvénytársaság

1899. évi január hó 29-én, d. e. 9 órakor
a Kereskedelmi Kaszinó termében tartandó

III-ik évi
rendes közgyűlésére

a t. cz. részvényes urak tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A zárszámadás megvizsgálása és a mérleg megállapítása.
4. Az igazgatóság javaslata a nyerevény felosztása iránt.
5. Schlesinger Fáni és Ugrik József részvényesek kérvénye részvény-elővételi joguknak érvényesíthetése tárgyában.
6. Nyugdíj-szabályzat megállapítása.
7. Az igazgatóság és választmány megválasztása.
8. Jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.

A mérleg és igazgatási jelentés az intézetben megtekinthető.

Kecskeméten, 1899. január 14.

29 1—1

AZ IGAZGATÓSÁG.

KATHREINER-FÉLE

Kneipp
maláta kávé.

Nagyanyu nekem is!

Évek óta kitűnő pótléknak bizonyult a babkávéhoz. — Ideg-, szív- és gyomorbajokkal, vérszegénységnél orvosilag ajánlva. Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

Kiadó bolthelyiség és lakások.

A Beretvás-szálloda mellett, jelenleg *Bauer Gusztáv helyisége* bármelyik órában bérbeadó.

A városháza melletti *Héjjas-házban* 2 bútorozott szoba legényszobával és 3 lóra való istállóval, február hó 1-ére, — és a Jókai-útczában levő *Darányi-féle házban* 5 szoba — mellékhelyiségekkel — bérbeadó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető a **Beretvás-szállodában.** 369 ?-5

Király Miklós

alkalmazás-tudakozó és közvetítő intézete
Resiczabányán.

— Iroda: Fő-útcza 136. szám. —

Ajánlkozik német ajkú bonnék és oselédség stb. stb. közvetítésére. Tudakozásokhoz 50 kr. melléklendő levél-bélyegeken. 10—10

* Az ország egész területére kiterjed. *

Eladó ház.

III. tized Jókai-útcza 180. sz alatti h à z szabadkézből eladó.

Értekezhetni a fenti szám alatt a tulajdonossal. 32-?-1

Kiadó lakás és szőlővessző-eladás.

Alulírottak a *Lovarda-útcza 54. sz. házában* négy egymásba nyíló szoba, konyha, éléskamra, szép széles folyosóval, eserjés külön udvarral, 1899. május 1-től kiadó.

35,000 drb *Olasz-Rizling*, 15,000 drb *Kövi-Dinka*, 15,000 drb *Fehér-Chasselas*, 8000 drb *Piros-Chasselas*, 8000 drb *Zöld-Sylvani* sima szőlővessző eladó.

27 ?-2 Réthey (Prikkel) Ferencz.

Meghívás.

A Kecskeméti Gőztéglagyár Részvénytársaság

1899. évi február 2-án, délelőtt 11 órakor a Kereskedelmi Iparhitelintézet és Népbank helyiségében tartandó

IV-ik évi
rendes közgyűlésére

a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívtnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A zárszámadás megvizsgálása és a mérleg megállapítása.
4. Az igazgatóságnak a nyereség felosztása iránti javaslata.
5. Netalán beérkező indítványok tárgyalása.
6. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság kiküldése.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, továbbá a zárszámadás, a részleteket feltüntető mellékletekkel együtt a Népbank hivatalos helyiségében betekintés végett ki van téve.

Kecskemét, 1899. január 11.

30 1-1

Az igazgatóság.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van védve.

Eddig fölülmulhatatlan!
Maager Vilmos-féle valódi, tisztított

DORSCH-májolaj
törvényesen védett csomagolásban

MAAGER VILMOS-tól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama esetknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását elakarja érni. — Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker. Heumarkt 3., — valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

Kecskeméten: **Katona Zsigmond** gyógyszerész úrnál, **Nyirády László** és **Pataky György** urak kereskedésében.

Főraktár és fő-elárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére:

MAAGER VILMOS, Bécs, III/3. ker., Heumarkt 3.

380

Utánzásokat a törvény üldözi.

24-11